

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

go. Resp. dist. ant. applicatio non est motivum respectu intellectus, hanc propositionem causalem elicientis. neg. ant. non est motivum respectu intellectus alterius, qui non elicit hanc propositionem, sed de quo, tanquam de objecto, dicitur, eum aliud quid agere. conc. ant. & neg. conf. Dixi enim tantum, quod respectu intellectus, elicientis propositionem causalem, illa particula *quia* denotet motivum, in ordine ad assensum illum causalem (& talis semper est intellectus, eliciens actum fidei, seu credens objectum; quia DEUS dicit) non verò dixi, quod illa particula *quia* denotet semper motivum respectu cuiusque intellectus, non elicientis propositionem causalem, sed tantum se habentis per modum objecti, de quo alius quidam propositionem causalem affirmat.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

133. **O**B. 1. contra primam conclusionem. Illa est locutio, seu revelatio propriè dicta, à qua res dicta habet veritatem: sed hanc non habet à manifestatione, seu revelatione creata externa: ergo. prob. min. revelatio creata, seu verba extrinseca, sunt indifferentia ad verum, vel falsum: ergo ab his non habet res dicta veritatem. Resp. 1. neg. ma. nam utique locutio falsa est locutio propriè dicta, & vera in essendo, licet non sit vera in dicendo. Resp. 2. dist. ma. illa est locutio propriè dicta, à qua præcisè nudè in se sumpta habet res dicta veritatem. neg. ma. à qua ut informat auctoritate infallibili dicentis habet veritatem. conc. ma. & dist. sic min. neg. conf. ad prob. dist. ant. verba illa, nudè sumpta, sunt indifferentia ad verum, vel falsum. conc. ant. ut informat auctoritate DEI. neg. ant. & conf.

Si enim DEUS illa verba assumat, & sua auctoritate extrinsecè informet, seu moraliter ipsis uniat suam infallibilitatem, non amplius sunt indifferentia, sed determinatissima ad veritatem; sicut, si homo gravis ea assumat, non quidem metaphysicè, vel physicè, tamen moraliter redduntur determinata ad verum. Quod si etiam ille fallatur ex inculcata ignorantia, tamen ejus auctoritate verba determinantur ad hoc, ut non sint mendacia, quamvis priùs in se, & nudè sumpta, indifferentia essent ad mendacium. Unde, licet talis non loquatur materialiter verum; quia ejus verba non sunt conformia objecto, tamen loquitur, ut Logici dicunt, formaliter verum, quatenus verba sunt conformia conceptui mentis.

134. Ob. 2. Psal. 61. v. 12. dicitur: *Semel locutus est DEUS: duo hæc audiui:* atqui, si revelatio externa esset vera locutio DEI, non tantum semel fuisset locutus DEUS: ergo. Resp. retorqueo argumentum Ad Hebr. 1. v. 1. dicitur: *Multifariam, multisque modis, olim DEUS loquens patribus*

in prophetis; novissime diebus istis locutus est nobis in filio: ergo DEUS sæpius locutus est: & cur hæc verba Apostoli *in filio* non sint explicanda etiam de locutione propriè dicta? Quare, ne isti textus sibi contrarii sint, conciliari debent: hinc resp. 1. dist. min. non tantum semel locutus fuisset DEUS ad extra. conc. min. ad intra. neg. min. & conf. Illum textum Psalmistæ Gormaz de virt. Theol. n. 242. explicat de locutione DEI ad intra, non de qua loquitur Esparza, consistente in decreto DEI, & de qua n. 127. sed de locutione, per quam DEUS generavit Verbum Divinum. Firmatur responsio auctoritate D. Augustini enarrat. in psal. 61. in ea verba ita commentantis: *Apud se semel DEUS locutus est; quia unum Verbum genuit DEUS.* Ex illis autem ibi semel dictis dein per revelationem extrinsecam David duo illa audit: scilicet, in DEO dari potentiam, & misericordiam, ut illa timeatur, in hac speretur.

135. Responderi probabiliter potest 2. DEUM fuisse semel, hoc est, aliquando immobiliter locutum; nam *semel* videtur etiam in hac significatione accipi; sic enim dicimus: *Fam semel dixi: quod semel factum, semper manet: semel dictum, semper dictum.* ita Bellarminus in explan. psal. 61. & hunc locum, citans S. Hieronymum, qui sic explicat: *Semel DEUS loquitur, & fit omnino, quod loquitur.* Ex hoc autem non sequitur, quod tantum semel, vel tantum una vice, DEUS locutus sit. Item *semel* etiam significat *summam*, vel *omnino* juxta Calepinum; unde potest fors dici, DEUM summam, vel omnino, aliqua aliquando dixisse, ex quibus David duo illa perceperit. S. Hieronymus pro illo *semel* ponit vocem *unum*; quia Hebræum vocabulum etiam juxta Bellarminum *loc. cit.* significat unum. Et hinc quoque Emanuel Sa ex S. Hieronymo vertit illa verba: *Unum mihi:* scilicet Davidi, locutus est DEUS: hoc autem unum non necessario negat aliud, sed ab eo præseindit.

136. Ob. 3. contra 2. conclusionem S. Thomas. 2. 2. q. 1. a. 1. in corp. ait de fide: *Si consideremus formalem rationem objecti, nihil est aliud, quam veritas prima:* ergo excludit revelationem creatam. Resp. dist. ant. nihil est aliud, quam veritas prima revelans, vel dicens. conc. ant. quam veritas prima nudè sumpta. neg. ant. & conf. Hæc est mens expressa Angelici; nam statim ibidem subjungit: *Non enim fides, de qua loquimur, assentit alicui, nisi quia est à DEO revelatum.* & 2. 2. q. 5. a. 3. in corp. ait: *Formale autem objectum fidei est veritas prima, secundum quod manifestatur in Scripturis Sacris, & doctrina Ecclesie.* & 1. p. q. 1. a. 8. ad 2. ait: *Innititur enim fides nostra revelationi, Apostolis, & Prophetis facta, qui canonicos libros scripserunt.*

137. Ob. 4. Si revelatio creata esset objectum fidei, tunc fides haberet pro objecto formali aliquid creatum: sed sic non esset virtus Theologica: ergo. Resp. dist.

ma. fides haberet aliquid creatum pro objecto formali adequato. neg. ma. pro inadæquato. conc. ma. & dist. sic min. neg. conf. potest enim virtus Theologica, si id requirat tendentia actuum ejus, habere aliquod parziale objectum formale quod creatum, modò alterum parziale objectum sit Divinum; nam sicutamen adhuc sufficienter distinguitur à virtutibus moralibus; istæ enim nec pro objecto formali quod partiali habent aliquid Divinum. Et sic spes (quæ juxta omnes est virtus Theologica; eoquod ejus actus sit desiderium fiduciale DEI possidendi) juxta communem Theologorum habet pro objecto formali quod DEUM auxiliantem, hoc est, præter ipsum DEUM etiam auxilia creata à DEO provenientia: vel etiam juxta plures Theologos (quia ejus actus est amor DEI, non quidem benevolentia, sed concupiscentia) habet pro objecto DEUM videndum, vel possidendum, hoc est, etiam visionem beatificam creatam, qua videtur, & intentionaliter possidetur DEUS. Aliud est de charitate Theologica, cujus actus ex sua tendentia nihil requirit creatum pro objecto formali, & hinc nec pro objecto partiali habet aliquid creatum; unde 1. Cor. 13. 2, 13. ab Apostolo dicitur *major*.

138. Ob. 5. Promulgatio legis non est pars legis: ergo nec revelatio est pars motivi fidei. Confirm. Revelationes creatæ sunt diversæ speciei; aliæ enim consistunt in inspirationibus internis, aliæ in vocibus externis, aliæ in aliis signis: sed motivum, seu objectum formale fidei, debet esse ejusdem speciei; nam, ut diximus *n. 113*, omnes actus fidei probabiliter sunt ejusdem speciei: ergo. Resp. om. ant. neg. conf. Etsi detur, seu omittatur antecedens, ex eo tantum sequitur, quod revelatio non sit pars veritatis Divinæ: non verò, quod non sit pars veritatis Divinæ dicentis, quæ tota est motivum fidei. Omisi ant. quia, licet dicatur, quod promulgatio legis non sit constitutiva legis, essentialiter tantum sumpta, est tamen promulgatio, saltem aliqua latius dicta, pars legis ut actualiter obligantis.

Ad confirm. dist. ma. Revelationes creatæ sunt diversæ speciei in consideratione physica. conc. ma. in consideratione Theologica. neg. ma. & dist. sic min. neg. conf. Furtum auri, & furtum argenti, etiam differunt physice, non tamen Theologice; quia hanc differentiam non considerat Theologia, nec prædicatum aurei, vel argentei, est ab ipsa considerabile. Possunt autem etiam actus fidei inter se differre specie physica, modò non differant specie Theologica: & hinc etiam physice differre poterunt objecta formalia, modò non differant Theologice, quod non contingit; nam Theologia non considerat, vel curat, an revelatio sit vox, an illuminatio interior, sicut neque considerat, an verba sint Latina, an Hebraica, modò omnia conveniant in hoc, quod sint testimonium DEI.

139. Ob. 6. Quod est indifferens ad ve-

ritatem, vel falsitatem, non potest esse objectum formale fidei: sed revelatio externa, seu verba extrinseca, sunt indifferentia: ergo. prob. ma. fides debet esse certissima, & hanc certitudinem habere ab objecto formali: sed non potest eam habere ab objecto indifferente ad veritatem: ergo. min. superior etiam probatur clare: illa verba, & signa exteriora, saltem sapientissime, potuissent provenire ab insipiente, & mendaci, nec ex natura sua exigunt provenire à veraci, & cum veritate conjungi: ergo illa verba sunt indifferentia. Resp. dist. ma. quod est indifferens ad veritatem, vel falsitatem, non potest esse objectum formale fidei adequatum. conc. ma. non potest esse objectum inadæquatum. neg. ma. & dist. etiam min. revelatio est indifferens seorsim sumpta. conc. min. ut informata extrinsece auctoritate DEI loquentis, sive ei conjuncta. neg. min. & conf. ad prob. dist. ma. fides debet habere suam certitudinem ab objecto formali adequato. conc. ma. debet eam habere ab objecto tantum inadæquato. subdist. debet eam habere ab objecto inadæquato seorsim sumpto. neg. ma. ab eo ut informato, vel conjuncto alteri compati, seu auctoritati DEI loquentis. conc. ma. & om. min. neg. conf. ad prob. min. dist. ant. possunt à mendaci provenire verba illa, & signa seorsim sumpta. conc. ant. ut informata, vel conjuncta auctoritati Divinæ. neg. ant. & conf.

Deinde hoc argumentum retorqueo in adversarios, juxta quos revelatio externa saltem est applicatio motivi fidei; nam etiam illa verba sunt indifferentia, ut applicant motivum fidei, seu auctoritatem Divinam, vel non; si enim à mendaci provenirent, non applicarent utique auctoritatem DEI; unde etiam adversarii debent nostra distinctione uti, & dicere, ea quidem verba esse indifferentia ad applicationem motivi fidei, si seorsim spectentur, non verò, si spectentur ut informata auctoritate Divina, & conjuncta illi, vel certis quibusdam circumstantiis.

140. Sciendum itaque, multa esse ad aliquem effectum, vel dandam aliquam denominationem indifferentia, si seorsim sumantur: non verò, si cum comparibus. Sic qualibet præmissa seorsim, & sola, est indifferens, seu insufficiens, ad inferendam conclusionem: quilibet gradus caloris est indifferens ad intensionem; si enim solus relinquitur, non faciet intensionem: insuper, ut rectè notat Haunoldus *l. 3. tr. 1. n. 97*, qualibet pars corporis venusti est indifferens ad constituendum pulchrum; natus enim, qui est pulcher in facie gigantis, esset deformis in facie parvuli. Unde etiam, licet revelatio externa, seorsim sumpta, sit indifferens ad movendum ad actum fidei, non tamen est indifferens, si simul sumatur in complexo cum auctoritate DEI: & sic sumi debet; nam, ut sæpe jam diximus, ad actum fidei non sufficit tantum motivum infallibile, sed requiritur infallibile dicens: hoc autem non habetur sine

reve-

revelatione: & pariter neque sufficit quodcunque dicens, seu dictum, sed debet esse infallibile, atque adeo utrumque simul.

Licet autem revelatio scorsim sumpta non sit vera, est tamen vera, si informetur auctoritate Divina, vel huic jungatur, hoc est, si verba illa assumantur à DEO ut sua: & ab his, in complexo, vel concreto sumptis, potest actus fidei habere certitudinem, & veritatem firmissimam. Quæstio autem de voce foret, quænam hujus concreti *testimonium DEI infallibile* pars sit revelatio, an sit subjectum, an forma: ad quam tamen responderi potest. Si ponatur hoc concretum *testimonium DEI infallibile*, revelatio erit subjectum: & forma ejus erit veritas, seu infallibilitas Divina. Si verò concretum ponatur istud *prima veritas dicens*, revelatio erit forma. Nec est ullo modo absurdum, ut aliquid respectu concretorum, formaliter saltem diversorum, nunc sumatur per modum subjecti, alias per modum formæ: quia dependet res ab acceptance intentionali, ut posset explicari pluribus exemplis.

141. Ob. 7. Visio beatifica succedit fidei: sed visio habet pro objecto solum prædicatum Divinum: ergo etiam fides. Resp. syllogismus manifestè esse malè formatum; inferuntur enim in conclusione duo termini, qui nunquam fuere in præmissis; unde neg. conf. Visio, & fides, non debent quoad omnia esse similes; alias, sicut fides est obscura, ita etiam visio deberet esse talis: nec visio succedit fidei, ut par pari, sed ut perfectius imperfectiori: sic etiam possessio DEI succedit spei, quin illa etiam requirat absentiam boni, quam tamen requirit spes strictè dicta.

ARTICULUS III.

An etiam Revelatio Privata possit esse objectum formale fidei Divinae.

142. Cardinalis de Lugo de fide disp. 9. sect. 1. n. 17. docet, vel potius supponit, in statu puræ naturæ fuisse possibilem aliquam revelationem DEI. Et sanè ipsius ratio magni ponderis est; nam utique DEUS potuisset tunc homini, vel creaturæ cuicunque rationali, præter præcepta naturalia imponere aliquod præceptum positivum; cur enim non potuisset DEUS, etiam homini in eo statu, prohibere esum alicujus fructus, alias indifferenter, quamvis non voluisset eum elevare ad statum supernum? hoc autem præceptum non potuisset homini innotescere, nisi per aliquam revelationem Divinam.

Talis autem revelatio in eo statu non propterea fuisset Theologicè supernaturalis, quidquid sit, an futura fuisset philosophicè supernaturalis; quamvis valde probabile sit, eam nec philosophicè supernaturalem futuram fuisse; tum quia non videtur, quare præceptum, de quo modò dictum, debuerit

esse philosophicè supernaturale; tum quia non videtur esse supra exigentiam totius creaturæ aliqua DEI locutio; nam creatura rationalis, in statu naturæ puræ relicta, non exigeret auctorem suum mutum, sed potius loquentem, saltem indeterminatè, & in quibusdam naturalibus circumstantiis. Neque est (ut aliqui hinc opponunt) nimia familiaritas domini cum servo, si ei loquatur, præsertim imperando.

Imò, quamvis creatura in statu puræ naturæ locutionem DEI non exigeret, tamen, ut quidam ajunt, ea locutio non esset supernaturalis; quia DEUS producendo illam locutionem, naturaliter, sive tanquam agens naturale, eam produceret. Sic, ajunt, licet aer non exigat lucem; quia tamen sol exigit illam in aëre producere, ipsa est aëri naturalis: ut autem sol exigit producere lucem, ita, ajunt isti auctores, DEUS, etiam ut auctor naturæ, exigit posse eum sua creatura loqui, eique præcipere. Quæ autem Esparza l. 6. de virt. theol. q. 19. a. ult. ad 4. & q. 26. a. 7. in oppositum dicit, & contra possibilitatem revelationis in statu puræ naturæ assert, me non moverent, si istam quæstionem tractare, & positivè decidere vellem.

143. Sed quidquid de hoc sit, talis revelatio naturalis defacto non datur in nostro statu elevationis; nam modò omnes locutiones Divinæ sunt supernaturales: & internæ quidem locutiones sunt intrinsecè tales, utpote ex essentia sua conducentes ad finem supernum: externæ verò voces, aut scripturæ, vel alia signa, saltem sunt extrinsecè supernaturalia; quatenus DEUS ea exhibet, ex intentione æternæ salutis nostræ. Ex his autem revelationibus aliqua sunt publica, hoc est, factæ in ordine ad omnes homines, & totam Ecclesiam: alia verò privata, hoc est, factæ, non tantum uni personæ privatae (nam multæ, quæ sunt publicæ, primò uni homini, e.g. Moyse, factæ sunt, sed cum intentione, ut omnibus manifestarentur) sed sunt factæ in ordine ad unum solum, vel paucos.

Et pari ratione aliqui sunt actus fidei publica, alii fidei privata: unde actus fidei est genus ad actum fidei publicæ, seu Catholicæ, & ad actum fidei privatae, seu non Catholicæ: sicut animal est genus ad rationale, & irrationale. Per actum fidei Catholicæ intelligimus hic in sensu restricto eum, qui est universalis, hoc est, qui assentitur objectis revelatis in ordine ad totam Ecclesiam, seu revelationi publicæ: per actum fidei non catholicæ intelligimus eum, qui non est ita universalis, sed assentitur tantum revelationi privatae. Quæritur jam, an actus, assentiens tali revelationi privatae, sit verè actus fidei Theologicæ, seu Divinæ, ita, ut habitus fidei etiam in ipsum influat, sicut in actum assentientem revelationi publicæ.

144. Dico. Actus, respiciens pro suo motivo revelationem Divinam privatam, est verè actus fidei Divinæ, & Theologicæ. ita Suarez, de fide disp. 3. sec. 10. n. 5. Tanner.